

Το τραύμα σε αριθμούς “Η επιδημία έχει αρχίσει”

ΒΑΣΙΛΗΣ ΓΡΟΣΣΟΜΑΝΙΔΗΣ, ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΠΟΥΤΛΗΣ

Το Τραύμα αποτελεί μια από τις συχνότερες αιτίες θανάτου (5η κατά σειρά) στο σύνολο του πληθυσμού, ενώ για νέους μικρότερους από την ηλικία των 40 ετών είναι η κυριότερη¹. Είναι συχνό και στις ανεπτυγμένες χώρες, όπου είναι η κυριότερη αιτία πρόωρου θανάτου και στις αναπτυσσόμενες στις οποίες οι τραυματισμοί και οι αναπηρίες από αυτούς γίνεται όλο και περισσότερο το βασικότερο πρόβλημα της δημόσιας υγείας. Από τα 11 εκατομμύρια θανάτων σε ολόκληρο τον κόσμο ετησίως, τα 0,9 εκατομμύρια (8%) οφείλονται σε τραυματισμό^{2,3}. Το 2020 οι τραυματισμοί από τροχαία ατυχήματα προβλέπεται να είναι η κυριότερη αιτία αναπηρίας⁴.

Μόνο στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής (ΗΠΑ) κάθε χρόνο συμβαίνουν περίπου 57 εκατομμύρια τραυματισμοί, 37 εκατομμύρια από αυτούς επισκέπτονται τα τμήματα επείγοντων (ΤΕΠ) ενώ 2,7 εκατομμύρια χρειάζονται εισαγωγή στο νοσοκομείο και περαιτέρω αντιμετώπιση. Ο αριθμός των νεκρών ανέρχεται σε 150.000 ενώ το συνολικό κόστος στα 200 δισεκατομμύρια δολάρια ετησίως⁵⁻¹¹. Υπολογίζεται ότι το 40% του πληθυσμού των ΗΠΑ θα έχει κάποιο τροχαίο ατύχημα στη διάρκεια της ζωής του.

Το 40% των κλήσεων στο τηλεφωνικά κέντρα των κατά τόπους συστημάτων επείγουσας φροντίδας (EMS) αφορούν τραυματισμούς, ένα μεγάλο ποσοστό ασθενών που μεταφέρονται με ασθενοφόρα είναι τραυματίες¹, ενώ το τραύμα είναι η κυριότερη αιτία μεταφοράς ασθενούς από το ΤΕΠ στην εντατική¹². Το οικονομικό κόστος είναι δυσβάσταχτο ακόμη και για τις πλούσιες χώρες¹³⁻¹⁴. Οι αιτίες τραυματισμού διαφέρουν από χώρα σε

χώρα. Στην Ευρώπη η συχνότερη αιτία τραυματισμού είναι τα τροχαία ατυχήματα, ακολουθούν τα εργατικά ατυχήματα και οι πτώσεις, αντίθετα στις ΗΠΑ υπερέχουν οι τραυματισμοί από εγκληματικές ενέργειες και ενώ τα τελευταία χρόνια μειώθηκαν τα τροχαία ατυχήματα αυξήθηκαν οι τραυματισμοί από πυροβόλα όπλα¹⁵.

Ο διαφορετικός μηχανισμός κάκωσης έχει σαν αποτέλεσμα την πρόκληση διαφορετικού είδους τραυματισμό με διαφορετική βαρύτητα και θνητότητα και πιθανόν διαφορετική αντιμετώπιση τόσο στον τόπο του ατυχήματος όσο και στο νοσοκομείο¹⁶.

Πολλές ευρωπαϊκές χώρες με μια σειρά μέτρων κατάφεραν να μειώσουν τον αριθμό των τροχαίων ατυχημάτων και των νεκρών που παρόλα αυτά παραμένει σημαντικός.

Η Ελλάδα κατέχει σημαντική θέση όσον αφορά τα τροχαία ατυχήματα και παρά την μείωση των νεκρών τα τελευταία χρόνια ανήκει στις χώρες με τον μεγαλύτερο αριθμό νεκρών ανά εκατομμύριο πληθυσμού.

Στους παρακάτω πίνακες και σχήματα περιγράφεται ο αριθμός των τροχαίων ατυχημάτων, των τραυματισμών και των θανάτων τόσο στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (πίν. 1) όσο και στην χώρα μας (πίν. 2, 3 και σχήματα 1-4) και βασίζονται σε επίσημα στατιστικά στοιχεία¹⁷.

Σύμφωνα με την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία μέχρι και το 1995 στους νεκρούς υπολογίζονται τα άτομα που έχασαν την ζωή τους την στιγμή που συνέβη το ατύχημα, από το 1996 και μετά στους νεκρούς υπολογίζονται όσοι έχασαν την ζωή του μέχρι και 30 ημέρες από το ατύχημα.

Αριθμός νεκρών και νεκροί ανά 1.000.000 κατοίκους από τροχαία ατυχήματα σε κράτη μέλη της Ε.Ε. τα έτη 1995 και 2004						
ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΕ	ΝΕΚΡΟΙ			ΝΕΚΡΟΙ ΑΝΑ 1.000.000		
	1995	2004	% ΜΕΤΑΒ.	1995	2004	% ΜΕΤΑΒ
Βέλγιο	1.449	1.353	-6,6	143	130,1	-9
Δανία	582	369	-36,6	112	68,4	-39
Γερμανία	9.454	5.844	-38,2	116	70,8	-39
Ελλάδα	2.411	1.619	-32,8	231	146,6	-36,5
Ισπανία	5.749	4.925	-14,3	146	116,3	-20,3
Γαλλία	8.891	5.530	-37,8	154	92,3	-40,1
Ιρλανδία	437	379	-13,3	121	94,1	-22,2
Ιταλία	7.020	5.629	-19,8	123	97,2	-20,9
Λουξεμβούργο	70	49	-30	172	108,5	-36,9
Ολλανδία	1.334	881	-34	86	54,2	-37
Αυστρία	1.210	878	-27,4	151	107,9	-28,6
Πορτογαλία	2.711	1.294	-52,3	271	123,5	-54,4
Σουηδία	572	481	-15,9	65	53,6	-17,6
Φιλανδία	441	383	-13,2	86	73,4	-14,7
Ην. Βασίλειο	3.765	3.408	-9,5	64	57,1	-10,8
ΕΕ των 15	46.096	33.022	-28,4	124,2	86,3	-30,5

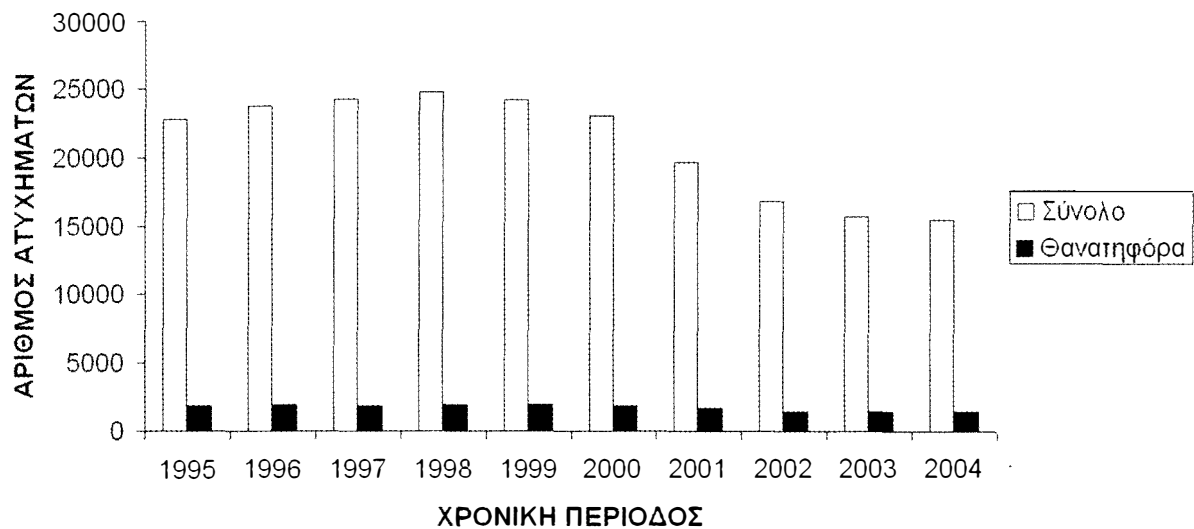
Πίνακας 1 : Νεκροί από τροχαία ατυχήματα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Έτος	Ατυχήματα			Τραυματίες			
	Σύνολο	Θανατηφόρα	Μη Θανατηφόρα	Σύνολο	Νεκροί	Τραυματίες	
						Βαριά	Ελαφριά
1995	22.798	1.798	21.000	33.223	2.043	3.475	27.705
1996	23.775	1.870	21.905	34.912	2.157	3.327	29.428
1997	24.295	1.837	22.458	35.569	2.105	4.288	29.176
1998	24.819	1.921	22.898	35.903	2.182	4.720	29.001
1999	24.231	1.876	22.355	34.822	2.116	4.558	28.148
2000	23.001	1.803	21.198	32.800	2.037	4.200	26.563
2001	19.671	1.669	18.002	28.216	1.880	3.238	23.098
2002	16.810	1.439	15.371	24.093	1.634	2.608	19.851
2003	15.751	1.400	14.351	22.342	1.605	2.348	19.389
2004	15.509	1.383	14.126	21.538	1.619	2.478	17.441

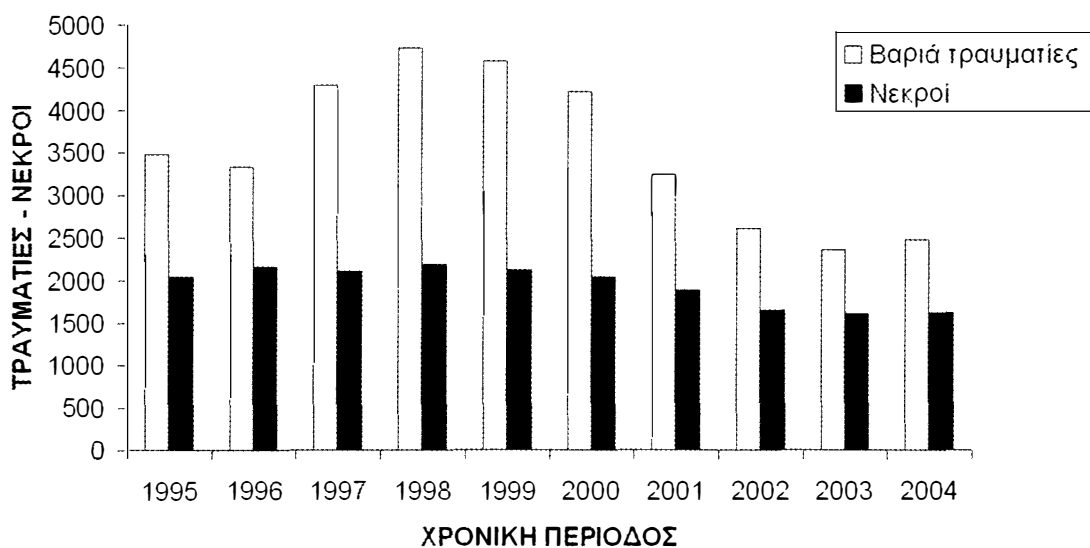
Πίνακας 2 : Τροχαία ατυχήματα και παθόντα πρόσωπα

Έτος	Νεκροί	Οχήματα	Πληθυσμός	Νεκροί ανά εκατομμύριο οχήματα	Νεκροί ανά εκατομμύριο κατοίκους
1996	2.157	5.206.776	10.709.150	414	201
1997	2.105	5.519.265	10.776.531	381	195
1998	2.182	5.828.542	10.834.910	374	201
1999	2.116	6.311.284	10.882.607	335	194
2000	2.037	6.588.535	10.917.457	309	187
2001	1.880	6.997.908	10.949.953	269	172
2002	1.634	7.307.098	10.987.559	224	149
2003	1.605	7.584.196	10.023.532	212	146
2004	1.619	7.860.142	10.040.650	206	147

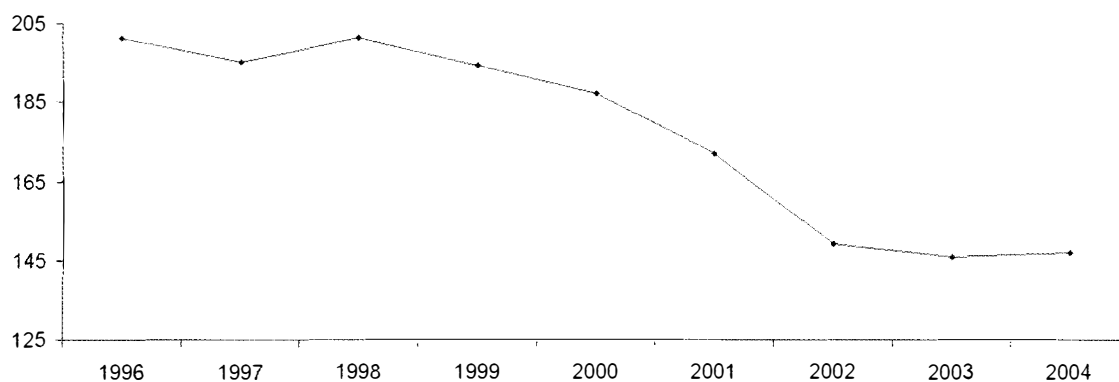
Πίνακας 3: Αναλογία νεκρών σε σχέση με τον αριθμό αυτοκινήτων και τον πληθυσμό.

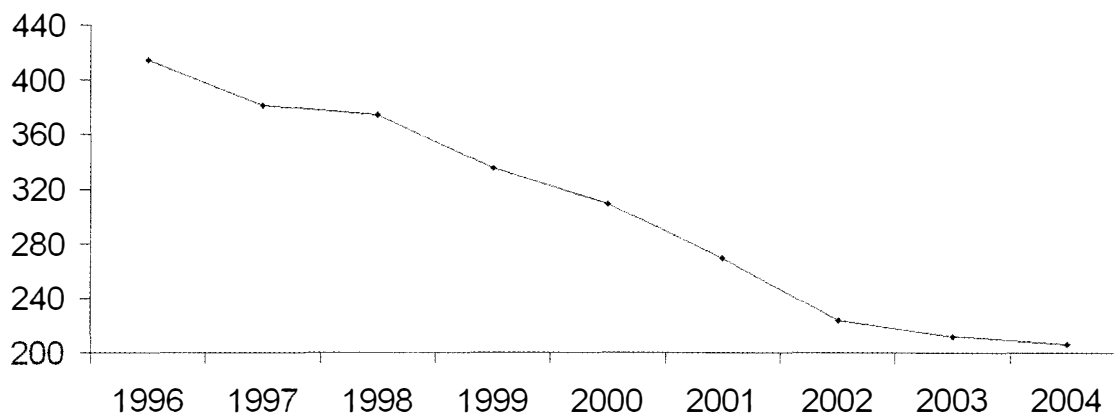
Σχήμα 1: Θανατηφόρα ατυχήματα και συνολικός αριθμός ατυχημάτων κατά τα έτη 1995 - 2004

Σχήμα 2 : Βαριά τραυματίες και νεκροί κατά την χρονική περίοδο 1995 – 2004

Σχήμα 3 : Νεκροί ανά εκατομμύριο κατοίκους, μεταβολή κατά την χρονική περίοδο 1996 – 2004

Σχήμα 4 : Νεκροί ανά εκατομμύριο οχήματα, μεταβολή κατά τα έτη 1996 - 2004

Σύμφωνα με επίσημα στατιστικά στοιχεία τα τελευταία χρόνια υπάρχει σημαντική μείωση στον αριθμό των ατυχημάτων και αντίστοιχα των νεκρών. Τα μηνύματα αυτά είναι αισιόδοξα, μένει όμως πολύς δρόμος για να φθάσουμε στο επίπεδο άλλων ανεπτυγμένων χωρών.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Murray C, Lopez A. Mortality by cause for eight regions of the world. *Global*
 2. Murray C, Lopez A. Alternative projections of mortality and disability by cause 1990-2020. *Global Burden of Disease Study. Lancet* 1997; 349:1498-1504.
 3. World Health Organization: *World Health Statistics Annual*, 1993. Geneva, WHO, 1994.
 4. *Burden of Disease Study. Lancet* 1997; 349:1269-1276.
 5. Gupta K, Parr M, Nolan J. Epidemiology of trauma : The role of the anesthesiologist. *Anesthesiol Clin North Am* 1999 ; 17 : 17 – 32.
 6. National Safety Council: *Injury Facts: 2000 Edition*. Itasca, IL: National Safety Council;2000:1-15.
 7. Hall M, De Frances CJ. 2001 National hospital discharge survey, Hyattsville (MD): National Center for Health Statistics; 2003.
 8. Anderson RN. Deaths: leading causes for 2000, Hyattsville (MD): National Vital Statistics Reports; 2002.
 9. *Traffic Safety Facts 2001*, Washington (DC): National Center for Statistics & Analysis; 2001.
 10. Report of the Trauma Service, Washington (DC): Oregon Health & Science University; 2002.
 11. Elliott D, Rodriguez A. Cost effectiveness in trauma care. *Surg Clin North Am* 1996 ; 76 : 47 – 62.
 12. Gray A, Gill S, Airey M, Williams R. Descriptive epidemiology of adult critical care transfer from emergency department. *Emerg Med J* 2003 ; 20 : 242 – 246.
 13. Harlan L, Harlan W, Parsons P: The economic impact of injuries: A major source of medical costs. *Am J Public Health* 1990 ; 80 : 453.
 14. MacKenzie E, Morris J, Smith G, et al: Acute hospital costs of trauma in the United States: Implications for regionalized systems of care. *J Trauma* 1996; 30:1990.
 15. Gotta A. Trauma : The unrecognized epidemic. *Anesthesiol Clin North Am* 1996 ; 14 : 1 – 12.
 16. Centers for Disease Control: Deaths resulting from firearm- and motor-vehicle-related injuries--United States, 1968-1991. *MMWR* 43:37, 1994
 17. Εθνική στατιστική υπηρεσία. Στατιστικές οδικών τροχαίων ατυχημάτων. Εθνική Στατιστική Υπηρεσία, Πειραιάς 2005.
-